

Eläinten terveyden ja lääkitsemisen yksikkö

Näytteenotto tarhatuista villisioista afrikkalaisen sikaruton varalta

---

Näytteenotto tarhatuista villisioista afrikkalaisen sikaruton varalta

1 Näytteenotto

Näytteeksi otetaan elin- ja verinäytteitä tarhattujen villisikojen teurastuksen yhteydessä. Näytteitä pyritään ottamaan kaikkien pitopaikkojen villisioista. Jos pitopaikasta teurastetaan kerralla enemmän kuin 5 eläintä, otetaan näytteet viidestä eläimestä. Jos samasta pitopaikasta tulee eläimiä teuraaksi toistuvasti, otetaan yhtä pitopaikkaa kohti näytteet enintään 20 eläimestä vuosittain. Jos voidaan valita, otetaan näytteet eri aituksissa pidetyistä eläimistä. Jos tarhatuista villisioista otetaan näytteitä peräkkäisinä päivinä, voidaan näytteet lähettää Ruokavirastoon muutaman päivän näytteenottoerissä.

Elinnäytteiden ottaminen ja pakkaaminen

- Näytteeksi otetaan **puolet pernasta ja toinen munuainen**. Isosta villisiasta näytteeksi riittää osa munuaisesta.
- Elinnäytteet pakataan erikseen omiin tiiviisiin muovipusseihinsa. Pussit merkitään numeroilla niin, että tiedetään, mistä eläimestä näytteet on otettu. Vastaavat numerot kirjataan läheteeseen.
- Elinnäytteet tulisi laittaa jääkaappiin jäähtymään mahdollisimman nopeasti näytteenoton jälkeen.
- Muovipusseihin pakatut elinnäytteet kääritään ennen lähetystä vielä sanomalehti- tai talouspaperiin tai muuhun hyvin imevään materiaaliin ja tarvittaessa toiseen tiiviisti suljettavaan muovipussiin.

Verinäytteiden ottaminen ja pakkaaminen

- Näytteeksi otetaan **kokoverta** verenlaskun yhteydessä.
- Jos verenlasku on tehty jo pitopaikassa, mutta näytteet otetaan teurastamolla, voi eläimestä kuitenkin pyrkiä ottamaan verinäyteputken verta ruiskulla suoraan rintaontelosta, sydäimestä tai jostain suuresta verisuonesta.
- Verinäyte voidaan ottaa myös pitopaikassa, jos tainnutus ja verenlasku tehdään pitopaikassa.
- Verta otetaan näytteenottoputken mielellään vähintään 2/3 putken tilavuudesta.
- Korkki suljetaan tiiviisti ja putki pyyhitään puhtaaksi veriroiskeista.
- Putket merkitään numeroilla niin, että tiedetään, mitkä veri- ja elinnäytteet on otettu samasta eläimestä. Vastaavat numerot merkitään läheteeseen.
- Näyteputket tulisi laittaa jääkaappiin jäähtymään mahdollisimman nopeasti näytteenoton jälkeen.
- Lasiputket pakataan ennen lähetyspakkaukseen laittamista niiden mukana tullessiin pahvitaskuihin. Pakattaessa muoviputkia kuljetuspakkaukseen tulee pakkaus pehmustaa siten, etteivät putket hajoa kuljetuksen aikana. Ennen kuljetuspakkaukseen

Eläinten terveyden ja lääkitsemisen yksikkö

Näytteenotto tarhatuista villisioista afrikkalaisen sikaruton varalta

laittamista pehmustettu putkinippu laitetaan tiiviisti suljettavaan muovipussiin, jonka pohjalle laitetaan talouspaperia tai muuta imukykyistä materiaalia.

- Jos verinäytettä ei saada, lähetetään vain elinnäytteet.
- Jos saadaan vain verinäytteet, lähetetään ne.
- Jos verinäytteet on otettu pitopaikassa, voidaan teurastamon kanssa sopia, että verinäytteet lähetetään teurastamolle ruhojen mukana ja vasta teurastamolta Ruokavirastoon. Näin samoista eläimistä voidaan ottaa teurastamalla lisäksi elinnäytteet. Verinäytteet säilytetään jäädytettynä.
- Verinäytteet voidaan lähettää myös suoraan pitopaikasta Ruokavirastoon.
- Lähetelomake tulee aina täyttää ja lähettää näytteiden mukana. Lähetepakataan kuljetuspakkaukseen päällimmäiseksi muovipussien ulkopuolelle.

2 Näytteiden lähettäminen

Pakkaa näytteet tukevaan laatikkoon. Näytteet lähetetään postitse ja mieluiten samana päivänä kuin ne on otettu. Jos näytteitä ei lähetetä tutkittavaksi näytteenottopäivänä, tulee ne säilyttää viileässä (jääkaapissa). Näytteet eivät saa jäätyä. Arkipäivinä näytteiden viimeinen lähetyspäivä on torstai. Perjantaisin ja viikonloppuna otetut näytteet tulee säilyttää kylmässä ja lähettää alkuviikosta, etteivät näytteet jää viikonlopuksi postin varastoon.

Käytä ulkopakkauksena keltamustaraidallista pahvipakkausta tai muuta pahvilaatikkoa tai styrox-pakkausta, jonka ympärille vedetään keltamustaraidallista teippiä. Lisää tarra tai merkintä ”**Eläinperäinen näyte – vapautettu**”.

Näytepaketit lähetetään Ruokavirastoon Helsinkiin:

Ruokavirasto Helsinki
Eläintautivirologia
Mustialankatu 3
00790 Helsinki

Puhelinnumero näytelähetysten osoitekorttiin 0400 378 710.

Näytteet lähetetään pikanäytevastaus-lähetystenä, pikakirjeenä tai postipakettina.

Jos näyte lähetetään **pikanäytevastauslähetystenä**, tulee paketissa olla koodit ”**Tunnus 5022063**” ja ”**01006 VASTAUSLÄHETYS**”. Pikanäytevastauslähetysten ja pikakirjeen enimmäispaino on 2 kg. Pikanäytevastauslähetysten pakkauslaatikoita voi tilata Ruokavirastosta. Ruokavirasto maksaa lähetyskulut, jos paketti lähetetään ohjeiden mukaisesti. Lisätietoa:

<https://www.ruokavirasto.fi/laboratoriopalvelut/elaintautitutkimukset/pakkausohjeet/elainnaytteen-vastauslahetys/>

Eläinten terveyden ja lääkitsemisen yksikkö

Näytteenotto tarhatuista villisioista afrikkalaisen sikaruton varalta

---

Jos näytteet lähetetään **postipakettina**, valitaan toimitustavaksi ”Kotiovelle” ja toimitusajaksi ”Ovelle aamulla”. Lisäksi valitaan ”Särkyvä”-lisäpalvelu. Paketin enimmäispaino on 35 kg.

Postipakettia varten Ruokavirastosta voi tilata pakettikortteja (voimassa 14 vrk) tai pakettikortin voi tulostaa itse, jos käytössä on Postin Smartship-järjestelmä. Vastauspakettikortteja voi myös tilata Ruokavirastosta tilaukset@ruokavirasto.fi.

Tilausviestissä tulee mainita

- mistä lähetys postitetaan
- sisältö: ”eläinperäinen näyte”
- minne se lähetetään tutkittavaksi (Helsinki, eläintautivirologia)
- lähetysten kiireellisyys (Ovelle aamulla)

Ruokavirasto lähettää tilauksen vastauksena valmiin pakettikortin, jonka lähettäjä kiinnittää lähetettävään pakettiin. Sähköpostilla lähetetyn pdf-muodossa olevan pakettikortin voi tulostaa ja teipata paketin päälle. Ruokavirasto maksaa lähetyskulut, jos paketti lähetetään ohjeiden mukaisesti.

Lähetettävää pakettia ei saa jättää postilaatikkoon tai muuhun ulkotilassa sijaitsevaan postilaatikkoon eikä pakettiautomaattiin, vaan se pitää viedä postin asiakaspalveluun, jotta se tulee kirjatuksi kuljetusjärjestelmään oikein.

Lähetelomake täytetään ja lähetetään aina näytteiden mukana. Lähetelomakkeita on saatavissa tarvittaessa Ruokaviraston sivuilta:

ruokavirasto.fi → Laboratorio → Eläintautitutkimukset → Lähetteet → Tuotantoeläimet → Sika → Tutkimuslähete tarhattujen villisikojen ja muiden ulkona tarhoissa pidettävien sikojen seuranta tutkimuksiin

3 Näytetarvikkeiden tilaaminen

Näytteenottotarvikkeita voi tilata maksutta Ruokavirastosta sähköpostilla:

tilaukset@ruokavirasto.fi.

Näytetarvikkeet:

- verinäyteputkia (lasia tai muovia)
- muovipusseja
- lähetyslaatikoita
- lähetelomakkeita

Lisätietoja näytteenotosta: Erikoistutkija Jonna Kyyrö, eläinterveystutkimuksen yksikkö, puh. 050 477 3564, jonna.kyyro@ruokavirasto.fi